

Dosarul nr. 2ra-1343/18

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (Natalia Costăș)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Iulia Grosu, Diana Stănilă, Adrian Ciobanu)

ÎNCHEIERE

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Svetlana Filincova

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de societatea cu răspundere limitată „Bumtovit-Agro”, reprezentată de avocatul Valentina Moruz, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Bumtovit-Agro” împotriva Mariei Muntean cu privire la constatarea nulității actului juridic,

împotriva deciziei din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Bumtovit-Agro”, reprezentată de avocatul Valentina Moruz, casată integral hotărârea din 25 mai 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, și emisă o hotărâre nouă, prin care acțiunea depusă de societatea cu răspundere limitată „Bumtovit-Agro” a fost respinsă ca neîntemeiată,

constată:

La 30 noiembrie 2016, societatea cu răspundere limitată „Bumtovit-Agro” (denumirea prescurtată SRL „Bumtovit-Agro”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Muntean cu privire la constatarea nulității actului juridic.

În motivarea acțiunii a menționat că, în cadrul examinării revizuirii depuse de SRL „Bumtovit-Agro” împotriva hotărârii din 27 octombrie 2008 a Judecătoriei Sîngerei, i-a devenit cunoscut faptul că la baza emiterii acelei hotărâri judecătorești a stat certificatul din 15 august 2008, eliberat de contabilitatea SRL „Bumtovit-Agro”. Conform acestui certificat, SRL „Bumtovit Agro” recunoaște datoria față de Maria Munteanu, formată în anul 2004, de semințe de floarea soarelui în volum de 22 064 kg.

Reclamanta a susținut că acest act juridic contravine legii, deoarece nu a fost eliberat de reprezentantul SRL „Bumtovit-Agro”, Ciubuc Mihail, sau alți angajați cu drept de semnătură. Mai mult decât atât, semnătura aplicată pe acel certificat nu a fost executată de către Mihail Ciubuc, fapt care poate fi demonstrat prin efectuarea expertizei grafologice.

În acest sens, la 18 aprilie 2016, SRL „Bumtovit-Agro”, reprezentată de Mihail Ciubuc a sesizat Procuratura Sîngerei în vederea pornirii urmăririi penale pe faptul

falsului în acte. Iar, prin ordonanța din 25 mai 2016 a Procuraturii Sîngerei s-a confirmat faptul că certificatul din 15 august 2008 nu a fost eliberat de Mihail Ciubuc ori de o persoană împuternicită a SRL „Bumtovit-Agro”. Astfel, certificatul din 15 august 2008 este lovit de nulitate absolută, deoarece a fost eliberat cu încălcarea limitei de împuterniciri.

SRL „Bumtovit-Agro” a solicitat constatarea nulității absolute a certificatului din 15 august 2008 și compensarea din contul Mariei Muntean în beneficiul său a tuturor cheltuielilor de judecată suportate în prezentul litigiu.

Prin hotărîrea din 25 mai 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, (f.d. 46, 49-52 recto-verso) acțiunea depusă de SRL „Bumtovit-Agro” a fost respinsă ca depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Prima instanță și-a întemeiat soluția adoptată pe dispozițiile art. 195, art. 216, art. 217, art. 221 alin. (1) și (2), art. 226, art. 267 și art. 233 din Codul civil.

În consolidarea soluției sale Judecătoria Bălți, sediul Central, a constatat că reclamanta a invocat ca temeiurile de nulitate absolută atât fictivitatea, cât și simularea actului juridic, circumstanță inadmisibilă, deoarece acestea urmăresc scopuri diferite. Respectiv, nu pot fi reținute de către instanța de judecată, pe motiv că nu sunt certe și concrete, fiind invocate ambele forme ale nulității absolute.

Cu referire la argumentele reclamantei precum că actul juridic a fost încheiat cu încălcarea limitei împuternicirilor, prima instanță a remarcat că acesta sunt temeiuri de nulitate relativă.

Finalmente, Judecătoria Bălți, sediul Central, a conchis că SRL „Bumtovit-Agro” a depus prezenta acțiune cu omiterea termenului de prescripție de trei ani. Or, reclamanta cunoștea despre existența certificatului din 15 august 2008 încă în anul 2011, fapt constatat prin încheierea din 03 octombrie 2016 a Judecătoriei Sîngerei, hotărîrea din iulie 2012 a Judecătoriei Edineț și hotărîrea din 26 decembrie 2013 a Judecătoriei Sîngerei.

Prin decizia din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți (f.d. 83, 84-88) a fost admis apelul declarat de SRL „Bumtovit-Agro”, reprezentată de avocatul Valentina Moruz, și s-a casat integral hotărîrea din 25 mai 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, fiind emisă o hotărîre nouă, prin care acțiunea depusă de SRL „Bumtovit-Agro” a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Instanța de apel și-a întemeiat soluția adoptată pe dispozițiile art. 195 și art. 217 alin. (3) din Codul civil.

În consolidarea soluției sale Curtea de Apel Bălți a reținut că, instanța de fond a omis să dea o apreciere juridică certificatului a cărui nulitate o solicită reclamantul, admitînd tacit ipoteza că certificatul menționat este act juridic.

Astfel, instanța de apel a conchis că acest certificat nu este un act juridic, deoarece nu dă naștere, modifică sau stinge careva drepturi și/sau obligații civile. Acesta fiind un simplu înscris prin care SRL „Bumtovit-Agro” confirmă datoria sa față de Maria Muntean.

La 02 mai 2018, SRL „Bumtovit-Agro”, reprezentată de avocatul Valentina Moruz, a declarat recurs împotriva deciziei din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți (f.d. 95-96, 96 „a” recto-verso).

În motivarea recursului a invocat aprecierea greșită a circumstanțelor cauzei și interpretarea eronată de către instanța de apel a normelor materiale, în special a art.195 din Codul civil.

În acest sens, recurenta a menționat că, prin prisma art. 195 din Codul civil certificatul din 15 august 2008 îmbracă forma unui act juridic, deoarece manifesta voința subiectului ce la eliberat de a da naștere, modifica sau stinge anumite drepturi și obligațiilor civile.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, acesta este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, instanța de recurs atestă că, în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece conform avizului DS3118370716AR (f.d. 90) reprezentantul SRL „Bumtovit-Agro”, avocatul Valentina Moruz, a recepționat la 15 martie 2018 decizia Curții de Apel Bălți, iar cererea de recurs a fost predată oficiului poștal la 02 mai 2018 (f.d. 96 „a”), termenul limită fiind data de 16 mai 2018, ora 24.00.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, certificatul din 15 august 2008 nu este îndreptat spre producerea anumitor efecte juridice, deoarece nu manifestă voința SRL „Bumtovit-Agro” de a da naștere, modifica sau stinge drepturi și/sau obligațiilor civile concrete.

În esență, certificatul nominalizat reprezintă în sine un înscris care confirmă existența unor raporturi juridice civile (drepturi și obligații) dintre SRL „Bumtovit-Agro” și Maria Muntean, care au luat naștere anterior, în anul 2004, în baza unui act juridic.

Prin urmare, argumentele recurente nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece nu vizează legalitatea actului judecătoresc de dispoziție contestat.

Mai mult decât atât, instanța de recurs atestă că recurenta nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la transpunerea concluziilor instanței de apel și a unor ipoteze din comentariul la codul civil.

În acest sens, urmează a fi evidențiat faptul că cererea de recurs urmează să conțină motivele de nelegalitate pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece SRL „Bumtovit-Agro”, reprezentată de avocatul Valentina Moruz, nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de

recurs reține că recursul declarat de SRL „Bumtovit-Agro”, reprezentată de avocatul Valentina Moruz, nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce SRL „Bumtovit-Agro” a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenteii i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SRL „Bumtovit-Agro”, reprezentată de avocatul Valentina Moruz, împotriva deciziei din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Bumtovit-Agro”, reprezentată de avocatul Valentina Moruz, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Bumtovit-Agro” împotriva Mariei Muntean cu privire la constatarea nulității actului juridic, împotriva deciziei din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Svetlana Filincova